

MASTIČKÁŘ

OSOBY

Mistr Severín, mastičkář

Žena jeho

Rubín

Pustrpalk jeho pomocníci

Tři Marie

Žid Abraham

Izák, jeho syn

Andělé

ZLOMEK MUSEJNÍ

Rubín přiběhne a říká rykmus:

*Sed', místře, sed', jáz k tobě běžu,
snad sě tobě dobře hoziu.*

Mastičkář:

*Vítaj, milý Idonechu!
dávě liudem dosti smiechu,
Pověz mi, kak ti pravé jmě dějú,
ať s tobú cěle sděju.*

Rubín praví:

*Místře, jsem ti dvorný holomek,
dějúť mi Rubín z Benátek.*

Mastičkář říká rykmus.
*Pověz mi to, Rubíne,
co chceš vzieti ote mne?*

Rubín praví:
*Místře, od tebe chcu vzieti hirnec kysělicě,
a k tomu tři nové lžícě;
móž-li mi to od tebe přijíti,
chcu jáz ovšem tvój rád býti.*

Mastičkář praví:
*Rubíne, to ti vše jáz rád dám co jsi potřěboval sám;
jedno na to vždy ptaj a těch miest pýtaj,
kde bychom mohli svůj krám vyklásti
a své masti draho prodati.*

Rubín praví:
*Místře, hyn jsú miesta sdravá,
a v nich jest krásná úprava,
tu rač své seděnie jmieti
a své drahé masti vynieti.*

Rovněž Rubín:
*Místře! vstúpě na tuto stoliciu,
posadiž k sobě svú ženu Holiciu.*

Silete. Potom, zpívá píseň s Pustrpalkem takto:
*Sed', vem přišel mistr Ipokras
de gratia divina,
neniet' horšieho v tento čas
in arte medicina;*

*komu která nemoc škodí
a chtěl by rád živ býti,
on jeho chce usdraviti,
žeť musí dušě zbyti.*

Rubín říká rykmus:

*Poslúchajte, dobrí ľudie,
mnoho vám radosti pribude,
těch novin, jěž vám povědě,
jěž velmi užitečné vědě.
A vy, baby, své šeptanie
puste i vše kľevetanie,
v čas ti milčeti neškodí;
poslúchajtež, dobrě vem hodi.
Přišelť je host ovšem slavný,
lékař múdrý, chytrý, dávný,
vám bohdá na vši útěchu.
Nenieť nic podobno k smiechu;
což praviu, věřte mi jistě,
jakžto rózčě na siej tistě,
Ni v Čechách, ni v Moravě,
jakžto učení místři pravie,
ni v Rakúsiech, ni v Uhřiech,
ni u Bavořiech ani v Rusiech,
ni u Palaniech, ni v Korutaniech
právěť vešde jeho jmě světie,
krátcě řkúce, po všem svěťě –
nikdiež jemu nenie rovně,
kromě žeť pirdí neskrovně.
I jmát také drahé masti,
jěžť jest přinesl z daleké vlasti,*

*jimiž nemoci všeliké,
rány jakož koli veliké
zacělí bez pomeškání,
Bóh jeho poraz, ktož jho hanie!
Ktož je boden nebo sěčen
neb snad palicěmi měčen,*

*neb snad jmá-li v svém ušě zpary,
přide-li k mému místři s dary,
mój místr jeho tak naučí,
pomaže sě, jako pes vskučí
a potom sě náhle vzpručí,
A vy, páni, chcete-li dobři býti,
můžete jej kyji býti. Silete.*

Potom vběhne mezi lid.

Mastičkář:

Rubíne, Rubíne! Rubín neodpověděl.

Po druhé volá:

Rubíne, vo pistu?

Rubín odpoví:

Sed', místře, dirži za řit tistu.

Mastičkář znova volá řka:

Rubíne! Vo pistu kvest?

Rubín odpoví:

Sed', místře, chlupatú tistu za pezd.

Mastičkář opět dvakrát volá:
Rubíne! Rubíne!

Rubín:
Co kážeš, místře Severíne?

Mastičkář praví k němu:
*Milý Rubíne, kde se tak dlouho tkáš,
že o svém místře ničse netbáš?*

Rubín praví:
*Místře, v onomno běch počal liudi léčiti,
tu mi počěchu staré baby pod nos pziadieti.*

Týž:
*Místře, v onomno kútě biech,
tu mi se sta dvorný smiech,
rozedřěchu mi s puškami měch,
potom jsem k tobě běžěti uchvátil,
abych po tobě vešken liud obrátil, Silete.*

Mastičkář dvakrát volá takto:
Rubíne! Ten neodpovídá.

Po druhé volá. Rubín odpoví jako dříve.
Po třetí volá:
Rubíne! Rubín přichází a praví jako dříve.

Mastičkář praví:
Milý Rubíne! Jako dříve.

Ten odpovídá řka;
*Milý mistře, ty vždy na mě křikáš,
i svým hněvem na mě kdykáš;
u velikém se mistrovství znáš,
však proto i hovna již nejmáš.*

Mastičkář praví:
*Toť je ot starých slýcháno,
i u s také jest to psáno,
ač co s bláznem kdy ulovíš,
ale nerovně s ním rozdělíš.*

Rubín praví:
*Tak se musí vešdy státi,
žeť se zlob zlobí obrátí
a dobré dobrým se oplatí;
ktož zle myslí, ten vždy ztratí.*

Mastičkář praví:
*Rubíne, pustvě tento hněv na stranu,
hovějž lépe svému pánu,
budevě v ten čas bohata
mine najú všě zlá ztráta.*

Rubín praví:
*Takož, milý mistře, tako,
tiehněvě oba za jednako!
Vše po najú vól'u bude,
potom náma dábel shude. Silete.*

Mastičkář volá třikrát:

Rubíne!

Rubín přichází a odpovídá řka:
Co kážeš, mistrě Severíne?

Mastičkář k němu:
*Rubíne, rozprostři můj krám,
ať se jáz zde liudem znáti dám.*

Rubín odpovídá:
*Prav to každý juž vás druh k druhu,
že ke všelikému neduhu
i ke všelikéj nemoci
mého místra masti mohú spomoci.
Ktož jmá kterou nádchu. v nozě,
od tohoť jmá mléko kozie;
a ktož jmá zimnici v týlu
neb snad neskovnú kýlu,
neb snad jmu dna lámá uši,
neb jmá snad čirvy v duši,
to vše můj místr usdraví
i všie nemoci zbaví.*

Mastičkář praví:
Rubíne, skóro-li mé masti budú?

Rubín praví:
*Jednak, mistrě, před tobú budú,
až jich z pytlíka dobudu.*

Mastičkář praví:

*Rubíne, južť je počal mazanec kvísti,
rač mi masti sëm mé vyčísti.*

Mastičkár pokračuje:
*Kto chcete rady slyšëti,
móžete sëm rádi hledëti!*

Rubín:
*Požehnaj më, boží synu i svatý duše,
ať mne d'ábel nepokúšie.*

Rubín pokračuje:
*Toto ti je, mistře, pivá puška,
od téť së počíná vole jako hruška;
najpivët' bude jako dýně
a potom bude jako škřínë.
Toto je, mistře, puška druhá,
od téť zpleskajiú vole tuhá;
coť ona pivá neduha zapudí,
a tatoť viece neduha zbudí.
A toto ti jest puška třetie,
pro tuť baby skřietkem k čertu vzletie.
Toto ti je, mistře, puška čtvirtá,
tať pohříchu jako nebožžem virtá.
A v pátëj mël jsem tři svirčky
a pól čtvërta komára;
tu je snëdla onano baba stará.
Tato ti jest, mistře, mast z Babylonë;
v niejť je taká drahá vuonë,
ktož jie kúpí, tako tvirdë,
pójde od nie pzdë i pirdë,*

A toto ti jest mast tak drahá,
žeť jje nejmá Viedně ani Praha;
činila ji paní mladá,
vše z komárového sádla;
pzdin k niej málo přičinila,
aby birzo nezvětrěla;
tuť mi všickni najlépe chválé.
Pompkni jje tam k sobě dále,
ať jje každý nepokúšie;
tať jedno k milosti slušie.
A tatotť, mistře, najlépe vonie,
znamenaj, co je do nie,
Bych jje komu v zuby podal,
že bych to vám viděti dal,
všdy by se dřéve zatočil,
než by jednu nohú kročil,
A tuto mast činil mnich v chyšcě,
mnich sedě na jěptišcě,
ktož jje z vás okusí koli,
vstane jmu jako pól žebračie holi.
A to jest mast nade všě mastí,
ale nenieť jje v téjto vlasti,
tlukútť jju žáci na školném prazě
leč budť v teple, leč na mrazě;
ale nemóž ti jje žvátí,
jedno oblu v život cpát.
Ale to z vás každá věz,
žeť pěkné léči bez peněz;
pakli nepěkná přide s dary,
tėjť lacniej dadie páry,
budť od čirta budť od chlapa,

*i poslednej dadie kvapa;
a pakli je v ktorej nemoci,
kažte jiej prijíti na tri noci,
budeť zdráva jako ryba,
neb tú mastiú nebývá chyba.
A jiných mastí jmáš dosti,
prodávajž jě, ažť něko stepe tvé kosti. Silete.*

Rubín k Pustrpalkovi:
*Birzo masti natluc dosti,
po čas budem mieti hosti.
Dřéves mi jie byl dal málo,
až sě jie mnohým nedostalo;
přikydniž mi jie sěm vice,
ať nečakajú stojiece,
Jiných, místře, pušek jmáš piln krám
a z těch učiníš, co chceš sám.*

Hned běží mezi lid. Po těch slovech mastičkář dvakrát volá
řka:

Rubíne! Rubíne!

Mastičkář praví:
*Hi, Rubíne, žeť vran oka nevykline,
že mój tirh cný pro tě hyne!
Rubíne, můžeš prudkým, zlým, nevěrným synem býti,
že kdy tebe volajiu, a ty nechceš ke mně přijíti?*

Rubín praví:
*E, žádný místře, nemluv mi na hanbu mnoho,
neb sem nedóstojen slova toho;*

*neb kdež jáz stojiu nebo chozu,
tuť vešdy tvú čest ploziu.*

Mastičkář praví:

*Rubíne, mój věrný slúho,
tuto býti nemóžem... dlúho,
nechce k náma i jeden kupec přijíti;
juž musívě odsud přič jíti.*

Rubín praví:

*E, žádný místře! rač vesel býti,
chce k náma dobrý kupec přijíti.
Vizuť ondeno dobrého druha syna,
a u něho jest veliká lysina;
bude náma zaplacena tohoto postu vyzina,
jež lepší bude než s veliky noci kozina.*

Mastičkář praví:

*Slyšal sem, Rubíne, zvěstě,
že jsú sde tři panie u městě,
a tyť, Rubíne, dobrých mastí ptajú;
a sdat' ty mne, Rubíne, neznajú?
Sdát' mi sě, ežť ondeno stojie,
ežť sě o nich liudé brojie.
Doběhni tam, Rubíne, k nim
a cestu ukaž ke mně jim!*

Rubín praví k osobám (Mariím):

*Dobrojtro vám, krásné panie,
vy tepirv jdete zejspánie
a nesúce hlavy jako lanie,*

*Slyšal jsem, že drahých mastí ptáte;
hyn jich u mého místra plin krám jmáte, Silete.*

Hned první Marie zpívá:
*Omnipotens pater altissime,
angelorum rector mitissime,
quid faciemus nos miserrime?
Heu quantus est noster dolor!*

První říká rykmus:
*Hospodine všemohúcí
anjelský kráľ u žádúcí!
I co je nám sobě sdieti,
že nemóžem tebe viděti.*

Druhá Marie zpívá:
*Amisimus enim solacium,
Ihesum Christum, Marie filium,
ipse erat nostra redemptio,
heu quantus est noster dolor!*

Pak říká rykmus:
*Ztratily smy místra svého,
Ihezu Krista nebeského;
ztratily smy svú útěchu,
ješto nám Židie odjěchu,
Ihezu Krista laskavého,
přieteľa ovšem věrného,
jenž jest tirpěl za všě za ny,
na svém těle ľutné rány.*

Třetí Marie zpívá:

*Sed eamus unguentum emere,
cum quo bene possumus ungere
corpus domini sacratum.*

Pak říká rykmus:

*Jako se ovčičky rozběhují,
kdyžto pastušky nejmají,
takéž my bez místra svého,
Ihezu Krista nebeského,
ješto nás často utěšoval
a mnoho nemocných usdravoval.*

Mastičkář zpívá:

*Huc propius flentes accedite,
hoc unguentum si vultis emere,
cum quo bene potestis ungere
corpus domini sacratum.*

Marie zpívají obráceny k mastičkáři:

*Dic tu nobis, mercator invenis,
hoc unguentum si tu vendideris,
dic precium, quod tibi dabimus.*

Mastičkář říká rykmus:

*Sěmo blíže přistúpíte
a u mne masti kúpíte!*

Rovněž praví mastičkář k Rubínovi:

*Vstaň, Rubíne, volaj na ně!
Viz umirlcě bez pomeškánie,*

*těmto paniem na pokúšenie
a mým mastem na pochválenie.*

Potom Abraham predstavuje nesa s Mubínom syna. Abraham praví toto:

*Bych mohl vztvędęti od mįstra Severína,
by mi mohl ulęčiti męho syna,
chtęľ bych jemu dati tři hřiby a pól sýra.*

Rovněř přicházeje k mastičkáři pravi:

*Vítaj, mįstře cný i slovutný!
Jáz sem přišel k tobę smutný,
hořem sám nečuju sebe!
Protoř snářně prořiu tebe,
by ráčil męmu synu z mirtvých kázati vstáti.
Chtęľť bych mnoho zlata dáti.
Pohynulo nebořátko!
Přędivné bieše děřátko!
... biely chľéb jedieše
a o rřeném nerodieše;
a kdyř na kampna vsedieše,
tehdy vidieše,
co sę prostřęd jistby dějieše;
takę dobrú vářniu jmęjieše;
kdyř pivo uzřieše,
na vodu oka neprodřieše.*

Mastičkář praví k němu:

*Abrahame! to já tobę chcu řęci,
že já tvęho syna ulęčiu,
ač mi dář tři hřivny zlata*

a k tomu svú dceř Meču.

Abraham praví k mastičkáři:
*Místře, to ti vše rád dám,
cos potřěboval sám.*

Mastičkář praví:
*Pomáhaj mi, boží synu,
ať jáz u méj pravdě nehynu!
Ve jmě božie jáz tě mažiu,
jiužť chytrostí vstáti kážiu
I co ty ležíš, Izáku,
čině otcu žalost takú?
Vstaň, daj chválu hospodinu,
svaté Mařie, jejie synu.*

Skončivše lijí mu kvasnice na zadek.
Izák opravdu vstávaje říká rykmus:
*Avech! auvech! avech! ach
Kak to, místře, dosti spach.
a však jako z mirtvých, vstach,
k tomu sě bezmál neosrach.
Děkuju tobě, místře, z toho,
ež mi učinil cti přieliš mnoho.
Jiní místři po svém právu
maží svými masti hlavu,
ale tys mi, místře, dobře zhodil,
ež mi všichnu řit mastiú oblil. Silete.*

Mastičkář říká k Mariím rykmus:
Milé panie sěm vítajte,

*co ven třeba, toho ptajte.
Slyšal sem, ež dobrých mastí ptáte,
teď jich u mne pln krám jmáte.*

*Opět mastičkář praví:
Letos, den svaté Maře,
přinesl sem tuto mast z zámoří;
nynie, u veliký pátek,
přinesl sem tuto mast z Benátek,
tať má mast velikú moc,
žeť usdravuje všelikú nemoc;
jest-li v uonomno kútě která stará bába
a jest na její břišě kóžě slába,
jakž se túto mastí pomaže,
tak sobě třetí den zvoniti káže.
Líčíte-li se, panie, rády,
túto mastiú pomažete líčka i brady;
tať se mast k tomu dobře hodí,
ale dušit' velmi škodí.*

*Všecky tři Marie zpraví:
Milý mistrě! my se mladým liudem slúbiti nežádámy;
proto také masti nehledány,
kromě náš smutek veliký zjěvujem tobě,
že náš Ihezus Kristus pohřeben v hrobě,
proto bychom chtěli umazati jeho tělo,
aby se tiem šlechetnějie jmělo.
Máš-li mast s myrrú a s tymiánem,
s kadidlem a s balšánem, dobrý družě, tu prodaj nem,*

Mastičkář praví:

*Zajisté, panie, když u mne té masti ptáte,
teď jje u mne velikú pušku jmáte.*

*Letos, den svatého Jana,
činil sem tuto mast z myrry a z tymiána;
přičinil sem k tomu rozličného koření,
v němž jest silné božie stvoření,
Jest-li které mirtvé tělo,
že je dlúho v hrobě hřbělo,
bude-li tú mastiú mazáno,
tiem bude šlechetnějie zachováno.*

Marie praví:

*Milý místře, rač nem to zjěviti,
zač nem jest tu mast jmieti neb přijieti.*

Mastičkář praví:

*Zajisté, panie! když sem jiným liudem takú mast prodá-
val,
za tři hřivny zlata sem jú dával;
ale pro veliký smutek vám
za dvě hřivně zlata dám.*

Žena mastičkářova říká mu rykmus:

*I kam, milý muži, hádáš,
že se mladým nevěstkám slúbiti žádáš,
že takú mast za dvě hřivně zlata vykládáš?
I co pášeš sám nad sobú
i nade mnú, chudú ženú?
Proto ty lkáš chudobú
a já také, hubená, s tobú,
nebo je to mé vše úsilé,*

*a já sem vydala na niej své obilé.
A to jje neponesú ty panie
dřieve, než mi hřivny tři zlata dadie.*

Mastičkář praví:

*Mnohé ženy ten obyčej jmajú,
kdy se zapiú, tehdy mnoho bajú;
takéž tato biednicě nešvarná
mluví vešdy slova prázná.
Zapivši se mluvíš mnoho
a jiuž zlým uživeš toho,
nebo co ty jmáš do toho,
že mě opravuješ velmi mnoho?
Radil' bych, aby přestala,
mně s pokojem býti dala;
pakli toho nepřestaneš,
snad ode mpne s pláčem vstaneš.
Náhle oprávej svú přeslicu,
nebt' dám pěstiú po tvém lícu!*

Žena volá:

*To-li je mé k hodóm nové rúcho,
že mě tepeš za mé ucho?
Pro mé dobré dávné dienie
dáváš mi políčky za oděnie;
pro mú vešdy dobrú radu
zbils mi hlavu jako hadu,
A to se jiuž chcu s tobú rozdělití nebo rozlúčiti,
tě všem čertóm poručiti.*

Pustrpalk říká rykmus:

*Vítajte, vy panie drahné!
Vy jste mladým žáčkóm viděti hodné.*

Rubín praví:
*Postrpalku! mohl by mluviti tíšě,
až by se obořily chyšě.*

Postrpalk praví:
*Rubíne! by ty mój rod znal,
snad by na mě lépe tbal.*

Rubín k němu:
*Postrpalku! dáš-li mi svůj rod znáti,
chcu já na tě lépe tbáti.*

Pustrpalk praví:
*Rubíne! chceš-li o mém rodě slyšěti,
to tobě chcu pověděti.
Má střícě oba,
Soba i také Koba,
prodáváta hřiby, hlívy,
i také hlušicě, slívy,
často chvostiště prodáváta,
protoť velikú čest jmáta.*

Rubín praví:
*I což ty, žebráče chudý!
tkajě se sudy i onudy
pravíš mi o své rodině?
Jáz tobě lepšie povědě,
to, ježto lepšie vědě.*

*Má teta Vavřena
byla v stodole zavřena
s jedním mnichem komendorem
blíz pod jeho dvorem;
a má strýna Hodava
často kyselici prodává;
dřevet' jest krúpy držela,
protoť jest velikú čest jměla.
Fi! kde bych se stávil,
bych tobě veš svůj rod vyprávil!
Tebe bych všie cti zbávil,
a sebe bych za jednu planú hnilicucnepoprávil.
Náhle přestaň, nevoláj mnoho,
nebo zlým uživeš toho!
Přestaň, nebo tě převrácu
žily, kosti tiemto kyjem v tobě zmlácu.*

Mastičkář práví:
Cné panie! na to vy ničs netbajte.

ZLOMEK DRKOLENSKÝ

(Mastičkář.)

*Viz, bychom něco utěžželi
a svých peněz přispořili.*

Rubín praví:

*Místře, chceš-li, ať bych slúžil,
abych toho dobrým užil,
přěj mi nějakého panošě,
aby nosil po mně košě.*

Mastičkář praví:

*Tohoť chci rád přieti,
dobud' sobě, kterého můžeš mieti,
bychom od něho neměli strastí,
by nám nepokradl našich mastí.*

Rubín:

*Jest-li tu který otrok,
rychlý, brzký jako klopot,
ježto by chtěl věrně slúžiti,
chtěl bych jej prhy nakrmiti.*

Pustrpalk:

*Teď, pane, já k tobě běžím,
a svůj peniez s věrú těžím,
umiem krásti a svoditi,
do školy krásné panie voditi;
hodímť já se dobře tobě,
prošil, přijmi mě spieše k sobě.*

Rubín:

*Vítaj, milé pachole,
za je tobě bratr Popele?
Podoben si k němu, to věz,
neb máš jistý kozí palcieř. A podoben's k němu kčící,
ale jsi okruhlú, osličí lící.
Chceš-li se mnú trh sdieti,
pověz, co chceš ode mne vzieti?
Budeš po mně posteli mésti
a v téjto mošně pušky...
Pověz mi, kak ti dějí;
ať tuto s tebú ihned sději.*

Pustrpalk:

*Pane, mně dějí Pustrpalk,
jáť sem velmi veliký šalk;
chceš mi odplatu dáti,
chciť slúžiti, že mi nebudeš děkovati.*

Rubín:

*Pustrpalku, dámt' hačný pás,
a dvě onuci ode mne máš
a k tomu blchu jednookú,
tiem zaplaci službu tvú.*

Pustrpalk:

*Toť učiním, pane, pro tě,
a přidaj mi někaké kotě.*

Rubín:

Sěď, Pustrpalku, u mého pána,

*střeħa jeho a jeho kráma,
a vezmi tento koš k sobě,
až' se vráci opět k tobě.*

Rubín:

*Milý místře, odpust' mě vyníti,
a věru ihend chci přijíti,
aneb již nemohu státi,
ano mi se chce velmi sráti.*

Mastičkář:

*Třeħa-li k čřitu jíti,
protoť já budu pivo píti.*

*Andělé zpívají: Silet, silete.
Milčte, posluchte!*

Mastičkář:

Rubíne, Ruběnce!

Rubín:

Co kážeš, místře hubenče?

Mastičkář:

*I kdes tam byl tak dlúho,
kurvy synu a ne slúho?*

Rubín praví:

*Věru, místře, lidé jdiechu
a velmi na mě hlediechu,
protoť musich počekati,*

nemoha sě okakati.

Žid říká, zpívá: chyry

Žid:

Chyry, chyry, achamary!

Vítaj, mistrě veliký,

lékaři velmi daleký,

mohl-li by to učiniti,

mé děťátko oživiti?

Tři hřivny zlata jmám,

ty od něho tobě dám.

Pohynulo nebožátko.

A bieše dobré děťátko:

když biely chléb uzřieše,

ihned režný povrzieše.

Mastičkář praví:

Chciť to, Žide, učiniti,

žeť je mohu oživiti.

Mastičkář praví takto:

Ruběne, Ruběne!

Ruběne, panošě můj!

Rubín:

Ted' sem, mistrě, slúha tvój.

Mastičkář:

Ruběne, vo pystu kvest?

Rubín:

Ted' sem, místře, polib mě v pezdu.

Mastičkář:

*Milý brachu, kde se tkáš,
o svém pánu i hovna netbáš,
budeš ty žebrákem vskóře
ačť se nestane ješče hóře.*

Rubín:

*Milý pane, že tak mnoho skřekáš
a svým na mě žvadlem bekáš,
velikým se pánem zdáš,
však proto i hovna nemáš.*

Mastičkář praví:

*Toť jest i v knihách psáno
i od starých dávno slýcháno,
ač co s bláznem umluvíš,
ale neprávě rozdělíš.*

Mastičkář:

Ruběne, kde je tvój Pustrpalek?

Rubín:

Nevědě, pane, kde je z kurvy šalek.

Rubín:

*Pustrpalk, Pustrpalk,
Pustrpalku, vo pystu?*

Pustrpalk praví:

He, Ruběne.

Ted' držu starú babu za pizdu.

Rubín:

*Ach, Postrpalku, co pro tě ztraci,
již tobě tvé služby ukráci.*

Pustrpalk:

*Ba, milý Ruběne, čím se sdáš,
že ná mě toliko skřěkáš?
Známy tě, kterého's rodu,
však's biřícov syn z Českého Brodu.
Mně se nemóžeš vrovhati,
ač mne chceš právě znamenati:
Mějť mateři dějí Havlicě,
tať je v Pražě všech mnichov svódnicě;
a má bratry oba,
Šebek a také Koba,
tať se v Pražě v rohoží tkáta
a potom cti dosti máta.*

Rubín:

*By ty mój rod lépe znal,
dobrý by mi pokoj dal.
Co se chlubiš, chlapýši,
aneb tě túto palicí tkyši.
Pravíš mi o svém rodě,
a já to tak dobře vědě:
Má tetka Jilka
a druhá Milka,
těť se po světě tkáta,*

*avšak po Pražě všechny mnichy znáta,
a má sestra Běta,
a druhá Květa
podolkyť raky lovie,
ktož tam býval, tent' lép povie.
Proto mlč, nemúdré tele,
ať tebe mój kyj nezmele.*

Pustrpalk:

*Ruběne, milý pane mój,
ját' sem věrný slúha tvój,
pusťva ten hněv s obú stranú,
slúžva lépe svému pánu.*

Rubín:

*Tako, milý Pustrpalku,
neučini nad tobú jednoho kvaltu,
sěďvě a natlucvě masti,
jednak budú hosté z daleké vlasti.*

A zpívá píseň

*Straka na stracě přeletěla řeku,
maso bez kostí provrtělo dievku
okolo turneje, hoho,
i vrazí se mezi nohy to mnoho.*

Pustrpalk:

*Ba, místře, kak tato mast dobře vonie
a jako samé hovno konie.*

Rubín:

*Místrě, již sem tuto mast tlúkl dosti,
až mě bolejí mé všě kosti.*

Mastičkář:

*Ruběne, sěm mi postav masti,
jednak přídú kupci z daleké vlasti.*

Rubín:

*Jednak, místrě, budú,
až jich z této krósně dobudu.*

Rubín:

*Prav to každý druh druhu,
že k rozličnému neduhu,
k rúpom, k nehtu, k rozličnej pakosti
mohú spomoci tuto masti.*

Rubín vykládá:

*Totoť jest mast prvá drahá,
nemát' jie Viedeň ani Praha.
Kteráž mužě žena jmá,
ješto v noci nevstává,
kup u nás masti této,
budeš mieti lepší dvě to;
když svému muži málo pomažeš,
kdy chceš, kokrhati jmu kážeš.
Totoť jest mast druhá,
v téjto masti stará vstuhá,
Mělt' sem s tú mastí mnoho prácě, a
vtlúkl sem v ni staré hácě,
přičinich v ni kobylého mozku*

a také přiložich prašivú kóžku.
Totě mast velmi čistá,
nenít' lživá, ale jistá;
přilil sem k niej myšieho tuka,
Pustrpalek v ni prděl tluka.
A tať mast tu moc má,
kteráž ji baba právě zná,
když jje sobě k zubóm dobude,
hned i s mastí u všech črtóv bude.
Totot' jest mast z Míšně,
kúpil sem ji za tři bielé višně,
dělánať je z sčinomat,
Postrpalek ji dělal chodě srat.
Téjt' masti nemóž nic býti rovno,
takť je dráha, nestojít' za psie hovno.
Totot' jest mast čtvrtá,
ješto ženy mezi nohy vrtá;
a toť jest mast té moci,
kterát' sě jí pomaže ve dne neb v noci,
dřiev než spadne prvá rosa,
zroste jjej břich výše nosa.
Tatot' jest mast z Náchoda,
vónit' má jako z mnichového záchoda,
k zimnici a k rúpóm velmi mocna,
k hluchotě a k slepotě velmi zpomocna;
jakž by jje kto prvý u nás kúpil,
hned by jej črt do pekla i s mastí zlúpil.
Tatot' jest mast z Dobrušky,
kúpil sem ji za tři plané hrušky;
kteráž panna pomaže své pušky,
zrostú jjej v ňádřiech kuželaté hrušky.

Pustrpalk:

*Co chválíš masti lživé
a mluvě řeči lživé.*